

**MURAT
YAYINLARI**

**KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI
ÖĞRETMENLİK ALAN BİLGİSİ TESTİ**

SOSYAL BİLGİLER

**DENEME TG-10
ÇÖZÜM KİTAPÇIĞI**

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Merkezimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ÇÖZÜMLER

1. E Göbeklitepe (Şanlıurfa), 1963 yılında Dr. Halet Çambel tarafından fark edildi. Şanlıurfa Müze Müdürlüğü'nün 1995 yılında başlattığı Göbeklitepe kazıları Alman Arkeoloji Enstitüsünden Prof. Dr. Klaus Schmidt danışmanlığında sürdürüldü. Kazılar halen devam etmektedir.

Yakın zamana kadar Çayönü ve Çatalhöyük'ün en eski yerleşmeler olduğu kabul edilirken Göbeklitepe'nin keşfiyle birlikte uygarlıklar ve dinler tarihinin yeniden yazılması ihtiyacı ortaya çıktı.

Tarih Öncesi Dönem'e ait ilk tapınağın Malta Adası'nda bulunduğu ve MÖ 5000 yılına tarihlendiği biliniyordu. Göbeklitepe'deki kazılar bu bilgiyi değiştirerek ilk tapınağın çok daha önceki bir dönemde Anadolu'da inşa edildiğini ortaya koydu. Kazılar ilk mimari yapıların insanların yerleşik hayata geçmesinden sonra inşa edildiği bilgisini de değiştirdi. Çünkü Göbeklitepe'deki tapınaklar insanlığın henüz tarım ve hayvancılığa geçmediği bir döneme aitti. (MEB, 9. Sınıf, 2020)

2. A Mukan Kağan 572 yılına kadar tahtta kalmıştır. Bu süreçte ülkeyi amcası İstemi Yabgu ile birlikte yönetmiştir.

3. B Uzluk "iyilik" demektir. Eski Türklerde "eşitlik" için tüzük kelimesi kullanılmıştır.

4. E 622 yılında yaşanan İkinci Akabe Biatı ile ilgili olarak A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler doğrudur.

E seçeneğinde verilen bilgi doğru değildir. Çünkü Akabe Biatları bir çatışma sonucunda değil, uzlaşma ile yapılmıştır. İlk görüşme 621 yılında yapılmış ve Hz. Muhammed ile görüşen heyet İslam'ı kabul etmiştir. İkinci görüşmede ise Mekkeli Müslümanlar Medine'ye davet edilmiş ve Hicret'in temeli atılmıştır.

Not: Müslümanlar için ilk siyasi zafer olarak 628 tarihli Hudeybiye Antlaşması kabul edilir.

5. D Alpaslan 1064 – 1072 yılları arasında Selçuklu tahtında bulunmuştur. Vezir Nizamülmülk Alpaslan tarafından göreve getirilmiştir. Ancak ünlü Nizamülmülk suikastı Alpaslan döneminde değil, Melikşah döneminde gerçekleşmiştir.

6. B Türk İslam tarihinde hükümdarın kıyafetlerinden sorumlu görevliye "Camedar" denir.

- Emiri Ahur; hükümdarın ve sarayın atlarından sorumludur
- Candar; bir tür muhafız
- Emiri Meclis; sultanın ziyafetlerinden sorumludur
- Hares Emiri; devlete karşı suç işleyenlerin yakalanmasından sorumludur.

7. B Türk İslam tarihinde Cimri Olayı (1277) olarak bilinen gelişme; Karamanoğlu Mehmet Beyin şehzade Alâeddin Siyavuş'u (Cimri) hükümdar ilan ederek Moğollara karşı isyan etmesidir. Bu isyan Moğollar tarafından bastırılmıştır.

8. B Soruda "Buyruldu" tanımlanmıştır. Diğer kavramların anlamları şöyledir;

- Berat; bir göreve atanan, aylık bağlanan, nişan veya ayrıcalık verilen kimseler için çıkarılan padişah emridir.
- Pençe; üst düzey devlet adamlarının kullandıkları imza şeklindeki sembol
- Biti; bir tür mektup, berat veya ferman
- Telhis; önemli belgelerin sadrazam tarafından özetlenerek padişaha sunulması

9. A Soruda "iaşecilik (provizyonizm)" tanımlanmıştır. Seçeneklerde verilen diğer kavramların anlamları şöyledir;

- Fiskalizm; hazineye ait gelirlerin olabildiğince yüksek düzeye çıkarılmasıdır.
- Kapan; şehirlerde belirli ihtiyaç mallarının satışının yapıldığı yerlerdir. Günümüzde sebze meyve hali gibi.
- Arpalık; Osmanlı'da devlet memurlarına bir tür emeklilik maaşı gibi verilen topraklardır.
- Gelenekçilik; var olan ekonomik dengeyi bozacak eğilimleri önlemek, aşırı harcamaların önüne geçmek.

10. E Eflak ve Boğdan'a muhtariyet (bir tür özerklik) XIX. yüzyılda verilmiştir. (Edirne Antlaşması 1829)

11. A Soruda verilen maddeler 1797 tarihli Campo Formio Antlaşması'nın sonuçlarıdır. Bu antlaşma Napoleon'un Kuzey İtalya'yı kontrol altına alması ile Fransa ve Avusturya arasında imzalanmıştır.

Not: Campo Formio Antlaşması'nın önemli bir sonucu da İtalyan siyasi birliğinin kurulmasına zemin oluşturmıştır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

- 12. C** Üç İmparator Birliği 1872 yılında Almanya öncülüğünde Fransız tehdidine karşı kurulmuştur. Bu birlikte Almanya, Avusturya ve Çarlık Rusya bulunuyordu. Bir süre sonra Rusya birlikten ayrılmış ve bu da Üçlü İttifak'ın temelini atmıştır.
- 13. C** Osmanlı Devleti'nde ilk bankalar Abdülmecit döneminde kurulmuştur. İlk banka "Bankı Dersaadet"tir. Bu banka Galata bankerleri tarafından kurulmuştur.
- 14. D** Mustafa, Selânik Askerî Rüştiyesine devam ederken, Matematik öğretmeni Yüzbaşı Mustafa Sabri Bey, zekâsını ve çalışkanlığını takdir ettiği öğrencisine Namık Kemal'den esinlenerek "Senin de adın Mustafa, benim de. Arada bir fark olmalı. Senin adının sonuna bir de Kemal ekleyelim." teklifinde bulunmuştur.
- 15. D** Sivas Kongresi'nden sonra bütün cemiyetler birleştirilmiş ve Temsil Heyeti'nin üye sayısı artırılarak tüm yurdu temsil eder hale getirilmiştir. Damat Ferit hükümetinin istifasını istenmiştir. Nitekim kongreden kısa bir süre sonra Damat Ferit istifa etmiş ve yerine daha ılımlı olan Ali Rıza Paşa hükümeti kurulmuştur. Not: Manda ve himaye ilk kez Erzurum kongresinde açık bir şekilde reddedilmiştir.
- 16. A** Soruda hakkında bazı bilgiler verilen yazar Claude Farrare'dir. Kurtuluş Savaşı'nda öne çıkan bir diğer Fransız yazar ise Pierre Lotti'dir. Dönemin kaynaklarında "Türk dostu" olarak geçmektedir.
- 17. D** "Kadınlara siyasi hakların verilmesi", ilk kez 1930 yılında Fethi Okyar öncülüğünde kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkasının programında yer almıştır.
- 18. E** Kabotaj yasası 1926 yılında kabul edilmiştir. Bu yasa ile Türk denizlerinde sadece Türk gemilerinin yolcu ve yük taşıması karara bağlanmıştır. Bu yasa bağımsızlık dolayısı ile milliyetçilik ilkesi doğrultusunda yapılmıştır. 1924 Tevhidi Tedrisat Kanunu, eğitim ve öğretimin laik ve milli esaslar çerçevesinde yapılması kararlaştırılmıştır. 1926 Türk Medeni Kanunu'nda yer alan "reşit olan kişi dini tercihini yapabilir" maddesi doğrudan laiklik ilkesi ile ilgilidir.
- 19. B** N.E.P'de "özel bankalar kurulabilir" şeklinde bir düzenleme yoktur. Bilindiği gibi, özel bankalar kapitalist – liberal ekonominin temel unsurlarından biri olup, sosyalist düşüncenin karşı olduğu bir uygulamadır.
- 20. B** Franklin Delano Roosevelt, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi için "bütün insanlığın Magna Carta" sı ifadesini kullanmıştır. Bu bildiri, BM tarafından 10 Aralık 1948 tarihinde imzalanmıştır.
- 21. C** Köy Enstitüleri'nin açılmasında etkili olan dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'dir. Enstitülerin açılmasında etkili olan dönemin ilköğretim sorumlusu ise İsmail Hakkı Tonguç'tur.
- 22. D** Soruda hakkında bilgiler verilen ilkçağ uygarlığı Lidyalıdır. Madencilik, tarım ve hayvancılığın yanında başkenti Sard; altın madeni ve kuyumculuk sanatı ile tanınmıştır. Lidyalıların, insanlık tarihinde ilk kez madenî parayı (sikke), ücretli askerlerinin maaşlarını ödemek için icat ettikleri tahmin edilmektedir.
- 23. D** Salyanesiz eyaletler, merkeze yani başkente yakın eyaletlerdir. Bu eyaletlerde tımar sistemi uygulanır. Yemen, Trablusgarp, Tunus, Cezayir, Mısır, Habeşistan gibi eyaletler salyaneli eyaletlerdir.
- 24. B** "Üç Tarz-ı Siyaset" Yusuf Akçura'ya aittir. Bir makale olarak yayımlanmış, daha sonra kitap olarak da basılmıştır. Akçura bu eserinde Türkçülük, İslamcılık ve Osmanlılık düşüncelerini karşılaştırmıştır.
- 25. A** Soruda sözü edilen toprak türü Regosol'dür.
- 26. D** Soruda verilen kayaçlardan Topaz (8), Korindon (9), Kalsit (3), Talk (1), Kuvas (7) sertlik derecesine sahiptir.
- 27. D** Soruda sözü edilen bitkiler kserofit türleridir.
- 28. C** Soruda verilen nüfus piramidi gelişmiş ülkeye aittir. Aritmetik nüfus yoğunluğunun belirlenmesi için toplam nüfus ve yüzölçümü bilinmelidir. Diğer açıklamalar doğrudur.
- 29. E** Haritada V numara ile gösterilen ABD'nin doğu kıyıları yoğun nüfuslu iken diğerleri seyrek nüfuslanmıştır.
- 30. E** Fırat → 1.200 km
Kızılırmak → 1.355 km
Sakarya → 824 km
Yeşilirmak → 418 km
Göksu → 260 km uzunluğa sahiptir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

31. A Soruda verilen göllerin oluşumunda volkanizma etkili olmuştur.
32. D Kuesta bir yöne eğimli olan monoklinal yapılarda diğerleri ise yatay yapıları arazilerde oluşmaktadır.
33. C Haritada I numaralı Brezilya ve IV numaralı Hindistan çevresinde doğal nüfus artış hızı daha fazladır.
34. C Haritada III numara ile gösterilen Konya çevresinde tütün tarımı yapılmaz ancak diğer yerlerde tütün tarımı gerçekleştirilir.
35. A Soruda önemli özellikleri verilen maden kurşundur.
36. C İzmir ve Mersin limanlarının ard bölgesi genişken diğer limanların dardır ve gelişme göstermemiştir.
37. B Soruda önemli özellikleri verilen ülke Endonezya'dır.
38. E Hırvatistan KEİ'ye üye değildir. Diğer ülkeler üye devletlerdir.
39. C Siirt ve Mardin GAP kapsamında bulunurken Sivas, DAP, Hakkari yine DAP kapsamında bulunmaktadır.
40. D Haritada IV numaralı Orta Asya'da ormanlar daha az yer kaplarken diğerleri ormanlık arazilerin geniş yer kapladığı yerlerdir.
41. E Aragonit kimyasal tortul kayalara örnek gösterilirken diğerleri metamorfik kayalara örnektir.
42. E Soruda verilen ülkelerden Gunaya bir ada ülkesi değilken diğerleri ada ülkeleridir.
43. C İspir Meşesi Kastamonu - Yozgat çevrelerinde görülürken diğer eşleştirmeler ise doğrudur.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

44. D Tekirdağ sınır illerinden biri değilken diğerleri sınır illeri arasında yer almaktadır.
45. D Türkiye karayolu toplam uzunluğu 67 bin km'dir. Soruda verilen diğer açıklamalar ise doğrudur.
46. B Soru kökünde tanımlanan "devlet" adlı eserin yazarı Eski Yunan düşünürü Platon'dur. (ö. MÖ. 347)
47. B Soru verilen açıklamalar Marksist düşünce sistemi içinde değerlendirilebilir.
48. C Azınlık seçkin grubun çoğunluğa hükmedebilmesi, iyi örgütlenme, dayanışma içinde olma, iyi iletişim kanalları geliştirebilmesi ile açıklanmıştır. Buna karşın yönetilen çoğunluk örgütsüz, dağınık ve kendi içinde çelişkilerle dolu bir gruptur.
Askeri gücün elinde bulundurulması durumuna gelince, bu faktör, azınlık seçkin grubun iktidarı ele geçirdikten sonra elde edebileceği bir olanaktır. Yani başından itibaren azınlık seçkin grubun askeri gücü elinde bulundurması beklenemez.
49. A Sosyal demokrasinin temel hedefi toplumun her alanında eşitlik ve özgürlüktür.
Proletarya iktidarı sosyalist düşüncenin son tahlilde ulaşmak istediği hedefidir. III. öncülde verilen "çoğunluğun haklılığı" sosyal demokrasi ile bağdaşmaz. Zira çoğunlukta olmak bir konuda haklılığı getirmez. Bazen çoğunluğun savundukları yanlış olabilir. Sosyal demokrasilerde "çoğulculuk" esas alınır.
50. D Soruda verilen mağaralar Antalya sınırları içindedir. Bu mağaralarda bulunan kalıntılar Paleolitik döneme ait önemli bilgiler vermektedir.
51. A Soruda "baskı grupları"nın tanımı yapılmıştır. Çıkar gruplarının korumak istediği menfaatlerin korunması ve gerçekleşmesi için yönetimlere baskı yaparlar.
Baskı grupları; örgütlü, örgütsüz, kurumsal ve anomik olmak üzere dörde ayrılabilir.
(Anomik baskı grupları; herhangi bir örgütsel yapıya sahip olmayan, hazırlıksız, bir uygulamayı protesto etmek amacını taşır.)

- 52. E** Kültürleşme; farklı kültürlerin etkileşime girmesi ile gerçekleşen kültür alışverişidir.
Bir kültüre ait manevi öğelerin maddi öğelere göre daha yavaş değişmesine “kültürel gecikme” adı verilir.
- 53. A** Sudan sistemi bütün sistemler içinde en fazla ayrımı yapan sistemdir. Bu karşı en az ayrım yapan (yalın) sistem ise Hawaii sistemidir. Örneğin bütün kadın kuzenler kız kardeş, bütün erkek kuzenler de erkek kardeş olarak anılır.
- 54. D** Soruda verilen I. öncül doğru değildir. Çünkü siyasal iktidar “dar kapsamlı değil, tersine kapsayıcıdır. Ülkenin geneline hakim iktidardır.”
Verilen öncüllerin dışında siyasal iktidar “rıza unsuru” dayanır.
- 55. B** Soruda tanımı yapılan teleskop “James Webb Uzay Teleskobudur”. Dünyadan 1.5 milyon km uzaklıktaki bir yörüngeye yerleşecek olan teleskobun evrenin ilk yıldızlarının oluştuğu zamanı, yani 13 milyar yıl uzağı göstermesi beklenmektedir.
- 56. A** Sanayi öncesi toplumlarda insanlar tüketim için üretim yaparlar. Pazar için üretim yapmak sanayi toplumlarında ve kapitalizmde karşımıza çıkan bir durumdur. Başka bir ifade ile sanayi toplumlarında önemli olan insanların tüketim eğilimlerini sürekli artırmak, ihtiyaçları dışında tüketim yapmalarını sağlamaktır. Bunun için de pazar payını sürekli artırmak gerekir.
- 57. C** Soruda “emik yaklaşım” tanımlanmıştır. Araştırma konusunun yerel-kültürel olduğunu varsaymaktadır. Bu yaklaşım, kültüre özgü veya “içeriden bakış” olarak da nitelendirilmektedir. Emik yaklaşım belirli bir kültürde var olan davranış ve tutumların o kültürün kavramlarıyla açıklanabileceği temeline dayanmaktadır. Bu temel, doğası gereği evrenselciliği dışlar ve diğer kültürlerle birebir karşılaştırma imkânı sunmaz
Etik yaklaşım: Araştırma konusuna dışarıdan bakışı ifade eden etik yaklaşım, araştırma konusunun evrensel olduğunu varsaymaktadır.
- 58. E** Değerler, inançlar, dil, gelenekler, normlar ve semboller kültürü oluşturan bileşenler arasında gösterilebilir.
- 59. C** Sera etkisi ve küresel ısınmanın en önemli sonuçlarından biri de deniz seviyesinin yükselmesidir. Bunun bir sonucu olarak kıyı bölgeleri sular altında kalmaktadır.
- 60. A** 1885 yılında ilk petrolü arabayı geliştiren Alman mühendis Karl Benz’dir. Kurduğu Benz şirketi günümüzde Mercedes, Daimler gibi otomotiv devlerinin atası sayılmaktadır.
• Henry Ford; 1903 yılında Ford Motor Company’i kurdu.
• Robert Oppenheimer; İlk atom bombasını geliştirdi. (1945)
• James Watt; uzun süreli çalışabilen buharlı makineyi yaptı. (1777)
• Hubert Booth: ilk motorlu uçağı yaptı. (1903)
- 61. C** 2018 yılında yayımlanan 7. sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda yer alan “birey ve toplum” öğrenme alanında; özgürlük, sorumluluk gibi değerler ile iletişim ve medya okuryazarlığı gibi becerilerin kazandırılması hedeflenmiştir.
- 62. D** Mustafa Kerem Öğretmen’in “görsel imge oluşturma” etkinliğini yapması daha uygun olur. Çünkü bir tür güzel yazı sanatı olarak hat ve bir tür resim sanatı olarak minyatür anlatılırken, bu sanat eserlerine dair görsellerin öğrenciye gösterilmesi öncelikli bir önem taşımaktadır.
Yordama yapma; Bir konunun işlenmiş bölümlerinden yola çıkarak işlenmemiş bölümleri ile ilgili tahminlerde bulunma etkinliğidir.
Venn şeması; öğrenilenler arasındaki benzer veya farklı yönlerin şemada gösterilmesidir. Örneğin I. ve II. Meşrutiyet’in karşılaştırılması gibi.

63. E Bir ölçme aracı olarak kullanılan kısa cevaplı testlerin hazırlanmasında dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri, soruların başka bir sorunun cevaplarını içermemesi, başka bir soru ile ilgili ipuçları bulundurmamasıdır.

64. E Altı şapkalı düşünme sisteminde;
Sarı; avantajlar olumlu yönler ve fırsatları temsil eder (Ferhat)
Beyaz; net bilgileri temsil eder (Müge)
Kırmızı; tutkular, duygular ve sezgiler
Mavi; soğukkanlılık (Ulaş)
Yeşil; yaratıcılık, üretkenlik, kararın alınmaması durumunda başka nelerin yapılabileceği
Siyah; dezavantajlar, riskler (Nur, Meryem)

65. B “İletişim”, yayımlanan Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’na göre, öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler arasında gösterilmiştir.
Programda belirtilen diğer kök değerlerler şunlardır; adalet, öz denetim, sabır, dostluk, vatanseverlik, yardımseverlik,

66. E Soruda verilen öncüller, yayımlanan sosyal bilgiler dersi öğretim programının özel amaçları arasındadır.

67. B Yayımlanan Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’nda yer alan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde belirtilen sekiz anahtar yetkinlik:

- Matematiksel yetkinlik
- Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler
- Öğrenmeyi öğretme
- Yabancı dillerde iletişim
- Kültürel farkındalık ve ifade
- İnisiyatif alma ve girişimcilik
- Anadilde iletişim
- Dijital yetkinlik

68. C Sokrat tartışması tekniği öğretmen değil, öğrenci merkezli bir uygulamadır.

69. A Soruda özellikleri verilen teknik Rulman tekniğidir. Bu teknikte öğrencilerin dinleme ve kendini ifade etme gibi becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.
Not: Rulman tekniğindeki çemberler, akvaryum tekniğinden farklı olarak, iç içe iki çember şeklindedir.

MURAT YAYINLARI

70. D Soruda “örümcek kavram haritası” kullanılmıştır. Bu yöntemde, merkeze bir kavramın alınması ve bu kavramla ilişkili olan alt kavramların örümcek ayağı şeklinde bağlanması esas alınır.

71. A “Aile birliğine önem verme”, 2018 yılında yayımlanan Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’nda yer alan değerlerden biridir.

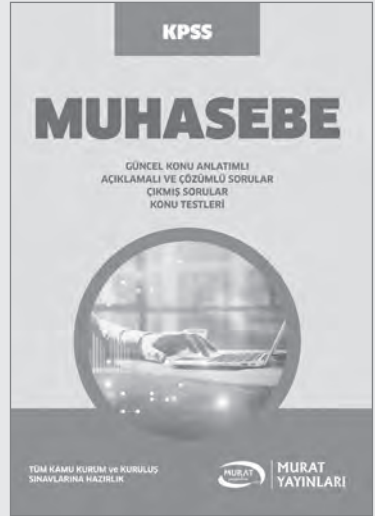
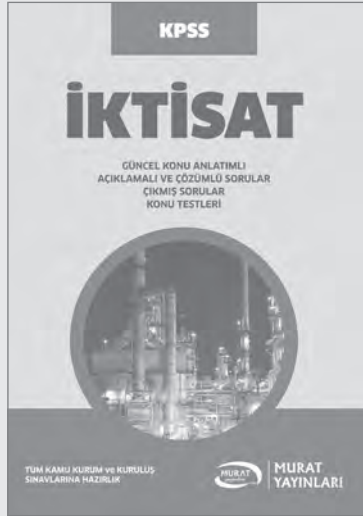
72. D A, B, C, E seçeneklerinde verilen sorular “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanı ile ilgilidir. D seçeneğinde verilen soru ise “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” öğrenme alanı ile ilgilidir.

73. E Soruda “analoji” kullanılmıştır. Bilinmeyen, zihinsel şablonlarda yer almayan bir olgunun önceden bilinen ve zihinsel şablonlarda yer alan olgulara benzetilerek anlatılmasıdır. “Benzeşim” olarak da sorularda geçebilir.

MURAT YAYINLARI

74. C Değer analizi yaklaşımında, ahlaki gelişim teorisinin aksine, öğrencilerin bir konumda yer alması ve yargılama yapması istenir. Gerçek ya da yapay bir sorunda kullanılır.

75. C Öğretmenin yaptırdığı etkinlikler öğrencilerinde “sözel ve içsel zekânın” gelişimine yöneliktir.
• Proje çalışmasının sonunda sunum yaptırma (sözel)
• İletişim konusu ile ilgili bir kompozisyon yazdırma (içsel)
• Günlük tutturma (içsel)

COPYRIGHT © MURAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Deneme Sınavının her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, deneme sınavlarının tamamen veya bir kısmının Murat Yayınları Ltd. Şti.'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve deneme sınavlarının hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş demektir.

Öneri ve bilgi için; 0312 231 31 21
www.muratyayinlari.com
facebook.com/muratyayincilik
dizgi@muratayinlari.com